

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esce de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F'óiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tieri esterne 15 . sun. pe unu ann séu 45 doidieleri, or 3 galbini si 3 doidieleri mon. sunatoria. Se presumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de flacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 43.

Braslovu, 31. Maiu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Limbile oficiale.

I. Care se fia limb'a oficiala in tierile loquite de natiune mai multe?

O cestiune vechia acéstá, vechia si totusi pururea noua, fatala totuodata, din cauza ca pana in ór'a de facia inca nu se aflá nimini, pentrucá se o deslege spre indestularea tuturor, eara apoi tocma pentru acést'a, mai multoru ómeni de diferite nationalitati, de altmintrea bine simtitori, a si inceputu a lise uri de ea intru atat'a, catu unde mai audu de dispute asupra limbilor oficiale, se dau la o parte, isi astupa urechile, séu déca vedu ceva tiparitu in obieptulu acést'a, ilu arunca catu colo, dandu se pricepa oricine, ca ei nu mai astépta nici unu bine dela dispute si certe cá a-cestea, care loru li se paru a fi séu cu totul sterile (sterpe), séu tocma periculóse pentru fericirea popóreloru, in catu dumnealoru sunt pe aprópe, se dea man'a cu acei preusantiti parinti adunati la a. 1850 intr'o cetate de dincóce de Lait'a, carii pe atunci dechiarara scurtu si rotundu, cumca ide'a nationalitatii este nici mai multu nici mai puçinu, decatu o fetitia nascuta din Antichristu si pe semne urita cá si tataseu si cá cium'a din Egiptu.

Dara se vedeti Dvóstra, ca parintii de partit'a ultramontana cá si rivalii cuviosiloriu sale, parintii ultradanubiani nu vorbia tocma réu in partea dumnealoru, in catu déca s'au aflatu si fanarioti din cateva natiuni, carii s'au alaturatu iute si curendu lenga santiile sale, pe noi cestilalti moritori plasmuiti din lutu mai ordinariu, n'ar trebui se ne prinda atat'a mirare; ca dómne ce bine le mai mergea parintiloru, logofetiloru greci si contiloru italieni, pana candu preste partea cea mai mare si mai avuta a Europei si Asiei domnia numai limb'a greca si cea latina si dumnealoru cu ajutoriulu ei, si ce mai dulce era a se resfaçia, séu cumu disese repausatulu Golescu, a se tavalu parintii greci in metasariile si in tóte comoditatileresaritene, pana candu unoru popóra „badarane,“ cumu aru fi bunaóra romanii dintre Carpati si Dunare, rusii, serbii si altii, cá acestia, nu cadiura in fanatismulu a'si cultiva si ei limpele, a'si traduce tóte cartile bisericesci si a'si pune si temelii tari la o literatura nationala.

Ce atatea limbi, intréba fanariotii popóreloru? Au nu sciti voi din scriptura, ca multimea limbiloru e o pedépsa pusa preste ómeni dela ceru decandu cu turnulu Babilonului din caus'a spurcatei loru trufii? De ce se nu invetie tóta lumea crestina numai doue limbi, elin'a si latin'a, mai remanendu cá provisoria pana la alte ordinatiuni de es. si sanscritic'a pentru pagani? Aducetive aminte voi orbi sectatori ai filosofiloru vostrii, ca si Leibnitz acela, dupa care s'au luat mai multi, sia batutu capulu, cumu se invente o singura limba, o limba universalá pentru toti pecatosii pamentului.

Fórte multiumimu Domniloru de bun'a invatiatura, respundu fii natiuniloru si aparatorii loru, — noi inse cá ómeni invecitati in reutatea nóstra, voimu eaca asia, se tragemu cu totii pecatulu dela Babilonu, se vorbimu in atatea limbi cate natiuni suntemu; eara dupa mórte

este altu ceva, pentru atunci ve promitemu, ca ne vomu supune vointiei dvóstre, vomu vorbi numai o limba si nu vomu scrie nici intr'un'a. Intr'aceea parenise ca in Noulu Testamentu, la carele ve provocati si Dv. candu vine la socotéla, sta curatu asia, ca Apostolii luasera porunca cá mergendu la popóra se le vorbésca la tóte in limbile loru. Ce e dreptu, camu greu lucru pentru cei neinsuflati de spiritulu santu. Dar ce se facemu, ne vomu sili cá se invatiamu ceea ce nu scimu, —

Eata doua principii, care se batu in capete de mai multi seculi. Pe catu timpu mai multe popóre ale Asiei si Africei, cumu si tóte popórale Europei vorbia limbi lipsite de orice literatura, luptele intrenationale, de si adesea furióse mai totudeaun'a esia in favórea elementului chiaru si a celui latinu; eara limbile acestora sierbi'a nu numai spre a lati cultur'a elina séu la t'ipa intre popórele asia numite barbare, ci ele era folosite totuodata — ceea ce trebue se ne insemnamu fórte bine — spre a intemeié si a perpetuá (inveci) despotismulu strainu pe pamentulu loru. Istori'a Greciei si a Romei neau pastratu o suma de exemple de a-cestea. Noi se ne compunemu aici din tóte o singura cadra (icóna), din care se cunóscemu acelu procesu — frescu séu nefrescu totu atata — alu lucruriloru, prin carele o limba órecare s'a introdusu de singura oficiósa, pentruca dupa aceea se ajunge a fi paladiulu, talismanulu, dieulu aparatoru si scutitoru alu domniei eline séu romane. Se punemu ca lui Cesar i s'a datu ocaziune de a se amesteca in afacerile vreunui poporu din Gali'a, bravu, liberu, care inse lipsitu de ori-ce litere si literatura, isi pórtá afacerile sale fórte simplu, fórte practic, prin adunari si comande date numai prin graiulu viu. Acelu poporu vine cu ómenii Romei in contactu de vecinatate placutu séu neplacutu, nu multu ne pasa. In totu poporulu acela nu se afla unu singuru individuu care se cunósca limb'a latina. Cesar si subordinatii sei cu atatu mai puçinu voru cunósce limb'a galica. E bine, cumu se se intieléga unii cu altii? Prin interpreti (talmaci, dragomani). De unde? Pe aceia, Cesar ii gasésce cu inlesnire intre popórele pana atunci séu aliate séu subjugate, individi de aceia, carii petrecusera mai multi ani la Roma, se tragea inse din vreunu ténutu conterminu cu galii de preste Rodanu. Acestia sciú ambele. Cesar isi tramite la Gali solii sei romani, ci insoçiti de asemenea dragomani intocma precumu facea sultanii pana in dílele nóstre. Romanii si Galii, unii mai trufasi decatu altii nu se potu invoi la nimic, decatu numai intru a'si dechiará resboiu. Cesaru dupa cateva batalii cumplite invinge pe gali, eara apoi intre conditiunile de pace le cere si — ostatici (obsides), totu feciori si fete tinere de ale familiiloru de frunte. Acei ostatici se tramitu la Rom'a, unde sunt tractati umanu, priimiti in familiile cele mai bune, incat ei avea ocaziune minunata de a invatia si a scrie limb'a romaniloru, a se deda cu modulu vietii si cu tóte datinele loru, a sbea in sine spiritulu Romei si in mai multe casuri a se incurca in latinirile amoróse ale capitalei. Dupa cativa ani Cesar afla preteste de ajunsu cá se faca parintiloru gali placerea si se le remita pe ostatici de mai nainte schimbându'i cu altii. Acumu

Cesar are dragomani in tîer'a galiloru nu platiti cu bani ci alesi unulu ca unulu din cele mai nobile familii, cu acestia si prin acestia ei intretienu o corespondintia regulata intru tôte afacerile reciproce. Fostii ostatici comunica conationaliloru in limb'a loru cuprinsulu corespondintieloru romane si asia eata ca limb'a latina se introduce cá oficiala la toti galii, fara cá acestora se le plesnéscă deocamdata prin capu ca ce urmari va avea o asemenea procedura si fara cá se se inceere vreunulu din ei, a scrie in limb'a loru bine reu, cu aceleasi litere cu care scria romanii. Acésta curge mai multi ani. Int'aceea Cesar nu e indestulatu numai cu atata. Elu ori unde vinea castrele sale in apropierea galiloru, da voia ostasiloru, eara mai virtosu oficiriloru romano-italiani, cá se faca cunoscintia de aprópe cu femeile galiloru. Totu pe acelu timpu in castrele romane se facu la díle anumite solenitati religiöse séu mirenesci cu musica si dantiu. Acestea dau ocaziune cá limb'a latina se se introducea totuodata in „salóne“ cá limba de „moda“, prin care apoi oficialitatea ei cá se dícemu asia, se ajuta si prinde radacini si mai afunde.

Imperiulu romanu scade, cristianismulu inse merge propagandu si invatiatur'a lui Christosu si — alaturea cu acésta romanismulu; popórele germane spargu imperiulu romanu; eara spre resplata priimescu dela romani limb'a latina de singura oficiala si cu o multime de institutiuni ale Romei eara anume germanii numiti longobardi (lombardi) priimescu limb'a romana vulgara (italian'a) tocma si in familiile loru, pana candu pe cea nationala a loru o uita cu totul, dupace mai anteu a inceputu a le fi tocma si rusine de aceeasi.

(Va urm'a.)

Bla si u in 3. Juniu 1862. Anca cu vrec doue díle mai nainte ne veni imbucuratóri'a faima, cumca orasielulu nostru pre 3. Juniu va avé marea norocire de a poté salutá in midiuloculu seu pre prea amatulu seu gubernatoriu, pre Esc. Sa grafulu Creneville. Si éca ca astadi pre la 4 óre inainte de amiédi faim'a se prefacú in fapta si multu doritulu nostru gubernatoriu insoçitu de adjutantele seu, si concomitatu de unii calareti si poporu din locu si din vecinetate, carii esisera spre intempinare, intre manifestatiunile de bucuria ale multimei adunate, sosesc, si preintre dóue siruri, ce le formase tenerimea studiósă din capulu piatiului dealungulu pana la resiedinti'a Archiepiscopale, trage deadreptulu la Esc. Sa D. Archiepiscopu si Metropolitu. La pretiulu castelului de resiedintia inaltulu ospe fú primitu din partea Esc. Sale D. Metropolitu, carele se aflá in fruntea clerului seu dela resiedintia si altoru oficiali civili — cu o cuventare fórté cordiale, resuflátória de celu mai lealu devotamentu catra Mai. Sa c. r. Apostolica si catra inaltulu tron, cumu si esprimatória de cea mai intima bucuria, cá e fortunatu a salutá si a primi la sene pe tramesulu si representantele Mai. Sale, pe prébunulu Gubernatoru alu Patriei nóstre. — In port'a resiedintiei Archiepiscopesci se vedé unu arcu de triumfu infrumsetiatu cu cunune de flori si cu devis'a imperatésca cea multu insemnatória : „Viribus unitis.“

Dupace primi curtenirile omagiale ale preotimei din locu, cumu si alé oficialiloru parte stationati aici, parte veniti din cercurile vecine spre acestu scopu. Esc. Sa D. gubernatoriu si-luà ostenéla a cercetá asiedimentele publice: cumu: biserice'a catedrale, scólele normale si gimnasiulu umblandu din clase in clase; apoi institutulu seminariale diecesanu, bibliotec'a si museulu naturalu-fisicu. In unele clase fú intimpinatu din partea tinerimei si cu cuventari de bun'avenire.

La mas'a splendida, ce se dede de Esc. Sa D. Metropolitu, in onórea inaltului seu ospe, se redicara toaste pentru sanetatea si fericit'a si indelung'a domnire a Maiestatiloru Sale imperiale, pentru angust'a dinastia austriaca cumu si pentru Esc. Sa D. Gubernatoriu.

Dupa mas'a Esc. Sa D. Gubernatoriu avendu de a sosi anca in acést'a dí pre séra la Dicsö-San-Martinu, indata se departa dela noi, lasandu inse in animele nostre souvenirile cele mai dulci.

Noi i poftimu din anima sincera si leala, cá Ddieulu indurariloru se-lu conduca in pace si sanetosu in acést'a calatoria importante, cá asia si cu ast'a ocaziune, incunoscinduse despre pasiurile si lipsele poporului, se i fia angerulu scutiotoriu si mangaitoriulu celoru asupriti si necasiti.

De sub cetatea lui Gelu, 24. Juniu n. 1862. Cu bucuria am cetitu in „Wiener Ztg.“ oficiosă impartasire, ca Mai. Sa préinduratulu nostru Imperatu cu préinalt'a sa decisiune din 26. Maiu a. c. s'a induratu a denumi pe vacantele staluri canonice la veneratulu capitulu metropolitanu de Alba-Julia pe pré-onoratii Domnii: Joane Fekete, protopopulu Clusiuului, — Joane Chirila, vicariulu Foraneu alu Fogarasiu-

lui, Gregoriu Mihali, protopopulu Bistrei si Anton Vestemianu, parochulu Sibiuului de canonici. —

Acésta préinalta denumire cu atata ne-au imbucuratu mai tare, cu catu cei denumiti — sunt alesii clerului, barbati doririloru, carii prin esemplarea si de toti recunoscut'a loru apitivitate de pana acumu ne dau sperantia, ca déca intru unu cercu mai micu de apitivitate, ce pana acum'a l'au avutu, cu tóta demnitatea apretiuindusi inalt'a sa misiune, acea si au implinitu-o cu tóta scumpatatea si conscienti'a intru folosulu Patriei, — S. nóstre biserici si alu natiunei spre comun'a indestulire a in. regimu imperatescu — a mai mariloru sei bisericesci si a intregi nóstre natiuni, acumu fiindu destinati de a se asiedi'a la centrulu regimului bisericescu intr'unu cercu de apitivitate mai latitu, — cu atata mai cu mare zelu — si voru implini misiunea de parinti ai clerului si ai natiunei, si se voru sili a respunde asceptarei ce natiunea si clerulu si-au locatu in acesti predemni barbati dupa cerintiele timpului de façia. — Noi dara le uramu din sufletu acestora susureveriti Domni canonici tóta prosperarea atatu in intregitatea vietii, catu si in ulterióra loru activitate.

Domnule Redactoru. Noi pe aici avemu aceea dorire, si credu ca la dorirea nóstra si ceialalti frati ai nostri se voru alatura, ca aru fi fórté cu scopu, cá Rss. D. prot. si nou denumitu canonicu Joane Fekete Negrutiu se remana in Clusiu si de aci incolo, cá parochu, protopopu si canonicu, — din mai multe cause.

Noi nu scimu cine iaru succede de parochu si protopopu — si incatu aru poté acela corespunde dorintieloru nóstre façia cu tempulu presentu? Pe Domni'a s'a ilu scimu si ei recunoscutu inaintea publicului romanu ca vrea si póte representa interesele biserice si natiunei nóstre si apoi déca vreodata, apoi acumu face neaperata trebuintia cá in capital'a tiei se fia Metropoli'a nóstra catu de bine si catu de demnu reprezentata, ceea ce reclama unu individu, cá barbatulu acesta. — Catu au folositu acestu laudatu barbatu pana acuma binelui comunu? catu au ajutoratu pe unulu si pe altulu, marturisésca aceia, cari s'au impartasitu din ajutoriulu si din consultarile Domniei sale cele salutare? cati tineri studenti seraci au trecut in diosu si in susu prin Clusiu toti la Domni'a sa, au aflu repausu adapostire si mangaiere, cu prandiu, cine si patu? cati ómeni miseri din tôte partile tiei, uni cu o cauza, alti cu alta, toti intréba unde siade D. protopopu Fekete, si déca ilu afla, cu blandetie, cu vorbe bune cu catu ei sta in putintia ei consulta si ei ajuta.

Deci anulu tr. a inceputu a introduce cantarile bisericesci pe note, si acumu in biserice'a romana-unita din Clusiu studentii romani in tôte Duminecele canta in choruri pe note, — asia incatu nu numai de ai nostri ei si de alte confesiuni si natiuni ne cercetéza multi biserice'a si ducu o opiniune mai demna despre noi. — Prin neobosita stradanie a mai susu laudatului Domnu protopopu si canonicu, s'a dobendit din cass'a alodiala din Clusiu 400 fl. v. a. pentru docentele scólei populare de acolo, ajutatulu fiindu de colucrarea prémeritatului nostru barbatu supremulu capitaneu alu Naseudului III. sa A. Bohetielu. Grigi'a si incordarea ce a pus'o intru redicarea si organisarea scóleloru comunale din tractulu seu e cunoscuta la toti precumu si lupt'a lui sprijinita in folosulu natiunei. Déca cá protopopu, candu ei erá fórté angusta sfera activitatiei si midiulócele materiali fórté suptiri a facutu atata, cu catu mai virtosu aru inaltia stim'a biserice si a natiunei pe lenga o sfera de activitate mai vediuta si mai intinsa, cu midiulócele materiali mai mari?

— Lucru e mai seriusu decatu amu crede la prim'a vedere. Fiendu r. guverniiu in Clusiu interesulu ne cere, cá se avemu si noi o persóna mai inalta bisericesca acolo. — Mai avemu si aceea sperantie, ca Escelenti'a sa prébunulu nostru metropolitu va starui la locurile mai inalte, cá se avemu si noi la acelasi inaltu guv. unu consiliariu scolasticu si unu referinte in Ecclesiasticis, cá se nu remanemu totu minorensati si neglesi intru inaintarea nóstra, cá in trecutu, — candu sub pretestulu de religiune egala ne lipsia de posturile aceste in favórea altora, cari apoi de noi avea cea mai puçina grigia buna. — Deci ar fi fórté cu scopu, déca Esc. sa P. metropolitu s'ar indura a defige, cá postul acesta se remana statornic pe lenga guverniiu, cumu e alu D. Can. M. Keserü pentru rom.-cath. si inceputulu se se faca cu D. Can. nou denumitu, si cu unu cons. scol. greco-cath. si romanu bunu.

Mai multi preoti si mireni.

Clusiu 4. Juniu. Din sum'a imprumutata dela statu spre ajutorarea celoru lipsiti din Ardealu s'au asemnatu 25 mii fl. spre impartire si in 6 ani voru trebui se se platésca indereptu la erariu ajutorele acela primite.

— Din M.-Osiorheiu se scrie, cumca bar. Apor va merge ad latus la guvernulu reg. si in locui se va denumi cont. Nicolau Teleki, speranduse prospecte de dieta.

— In pregiurulu Reteagului si pe la Deesiu earasi a e-situ la lumina bóla de vite si in Samargita au si crepatu 8 capete. —

— In partile medinale se arata periculóse muscele columbace, care in Banatu si Ungari'a au si inceputu a face stricatiuni in vite cu muscarea loru cea veninósa.

— Episcopulu rom. cath. din Ardealu a datu la cancelari'a aulica o cerere, pentru de a se modificá legea de casatoria din cauza, ca strict'a observare a legeri de pana acumu silescu pe multi catolici a trece la alte confesiuni.

— D. adm. alu comitatului Cetatei de Balta J. Puscariu s'a rogatu de episcopi'a din Sabiiu, cá se impartiesca nesece consemnatiuni intre protopopi spre a se conscrie familiile nobilitate ce se afla in diecesa, fiinduca are de cugetu a dá la lumina o statistica a toturor familielor nobile din monarchi'a austriaca pentru asociatiune.

Din Bucovin'a avemu scire, ca nou denumitulu siefu alu tieriei D. Conte Amadei fú primitu din partea toturoru cu cordialitate. Dupa prochiamatiunea ce o emise indata dupa sosire si in care se dechiará D. Conte: ca va cerceta singuru cu deamanuntulu referintiele si recerintiele tieriei si ale locuitorilor ei, protegendu si inaintandu cu tóta vointi'a si seriozitatea interesele cele drepte ale toturoru claselor de poporu fara diferentia de natiune séu confesiune, consultamu cu tóta seriozitatea — cá din incredere verce romanu se se porte cu tóta francheti'a catra Dsa, ca i place de minune soliditatea caracterelor si urasce tereiturile si temaiturile creatureloru adunate. —

AUSTRIA. Vien'a. Mai. Sa imperatésa se afla la baile din Kissingen.

— Cu pré'nalta resolutiune din 16. Maiu a. c. Mai. S'a la propunerile ministeriului de comerciu si economi'a poporala si a r. cancelarie transilvane aulice a binevoitu a aproba, cá iurisdictionea montanistica si purtarea protocóleloru pentru Ardealu se se transpuna la capitanatulu montanisticu in Zalatna, care cá judeciu montanisticu provincialu se va compune din capitanulu montanisticu si din mai multi asesori din statulu intreprindietoriloru baiasi, unguri, secui, sasi si romani.

Spre usiurarea judeciului montanisticu, si spre inlesnirea partideloru voru intrá in functiune si esposituri in Odorheiu si in Abrudu cá judecie montane substituite.

Spre pastrarea nedependintiei administratiunei de dreptu, negótiile de judecata montana, deosebite de cele ale capitanatulu montanu, trebuie se pertractedie colegialmente, dupa normele justitiei sustatóre; si instanti'a mai incolo va fi tabul'a r. judiciaria si apoi r. guvernulu in Clusiu.

(Facultare dela militia.) Mai. S'a a binevoitu a demandá, cá la tóte trupele armatei, soldatii, care servescu dela 1854, cerunduse, se se emita, si cu finea lui Junie se se strapuna in reserva, prin urmare, cei ce 'si implinescu capitulatiunea se voru lasa cu ultim'a Juniu din servitiulu militariu.

Pe candu vedemu, ca tóte diurnalele din Austri'a, ba si cele germane din Brasiovu si Sibiiu citédia cate o scire din diurnalele din Bucuresci mai vertosu din „Romanulu“, ceea ce facura si in numerii cei mai próspeti, noi in Brasiovu nu primiramu nici unu diurnalu, inse „Siebenbürger Bote“ scóte din „Romanulu“, cumca in Jasi au arangeatu agentii politici ai poteriloru unu banchetu de despartire si ca consululu rusescu va fi celu d'antaiu, care se va stramutá cu locuinti'a la Bucuresci, ce „Romanulu“ o considerá de unu pasu nedubitabilu pentru realizarea uniunei. — Orasiulu Focsianu, ce tienea pana acum diumetate de Tier'a romanésca, in urma uniunei s'au intrupatu cu totulu districtulu moldovenescu Putna.

Diurnalele din Pesta impartasiescu din Principate, cumca de vreo cateva díle se afla acolo unu calatoriu interesantu, care cu soçia cu totu studiéza intr'unu voiagiulu localitatile de miscari politice, precumu cercetá elu tocma si Greci'a. Acésta personalitate e secretariulu privatu alu Mai. Sale Victoru Emanuelu, D. Benza, care converséza multu cu consului poteriloru straine, cu deosebire cu D. Gierss alu Rusiei, Green alu Angliei si cu D. Strambio patriotu alu seu.

„Kr. Ztg.“, nu se sci din ce sacu cu minciuni, scóte demintirea urmatórei sciri: „Faimela despre formarea unei legiuni transilvane in Bucuresci dupa sciri conglasuitórie sunt nefundate.“ E lucru de risu si de rea credintia a si si raci cineva gur'a cu deacestea. —

Din sciri private inse se aude, ca Mari'a S'a Domnulu tieriei romanesci va calatori in scurtu in Françia, spre care

scopu i s'ar fi votatu pentru spese de drumu o suma cá de vreo 80 mii galbeni, ear' pe prim'a Juniu se astépta Dómn'a se sosésca dela Parisu in capitala, unde i se pregatesce o primire frumósa. — Dn. metropolitu alu Ungrovlahiei vine peste doue septemani la baile din Elöpatak

— Din Jasi se scrie lui „Donau Z.“, cumca in Moldova aru fi sositu o multime de emigranti poloni, rusi si unguri, provediuti cu paspórté italiene, françese si turce, asiedienduse catra granitiile ruso-austriace in Moldova si intretienendu comerciulu ne'ntreruptu cu cunoscutii comisari politici, ceea ce a trasu luarea aminte a guvernului moldo-romanu, de a datu ordini, spre a vighié asupra óspetiloru acestoru neplacuti; si acumu principele a emisu mandatu, cá se se dée afara din tíera toti strainii fara paspórté; pe polonii si magiarii provediuti cu paspórté italiene si françese se'i interneze in districtele Berlatu si Tecutiulu, mai demandandu, cá neci unui emigrantu se nu i se mai dée pasu romanu. S'au pusu si mesuri in contra furisirei de arme in principate si doi emisari cunoscuti, provediuti cu paspórté, primira mandatu, cá se parasésca Principatele in restímpu de doue díle.

— In camera a revenitu earasi caus'a monastiriloru inchinate, interpelata de D. Gr. Cuza, cu care ocaziune ministrulu cultelor a respunsu si s'a datu acestu obiectu la sectiune cá urgentu. In sesiunea din 25. Maiu a intratu adunarea legislativa romana in cercetarea proiectulu ruralu, cu care ocaziune D. Cogalniceanu s'a distinsu, pledandu cu energia pentru improprietarirea tieraniloru pe pogónele ce le are fiacare in posesiune astadi. Resultatulu nu se scie.

FRANCI'A. Parisu, 3. Junie. Monitoriulu reportéza dela Mecsico, cumca generalulu francu Lorencez a alungatu in 28. Aprile pe Mecsicani din pusetiunile mantuóse, cu tóte ca acestia era in numeru de 6 mii cu 18 tunuri, si a luat 20 prinsi si 2 obitie, eara armat'a lui Juarez, comandantulu trupeloru mecsicane republicane, a devenitu in disordine. — Numai ce nu putú remanè neci republic'a Mecsico fara de desbinari si vendiatorii, fiinduca preotimea in fruntea poporulu cu o parte de vendiatori dintre civili, generalulu Almonte in frunte, s'au alaturatu la trupele Françiei si le a primitu, cá si ciocoi pe rusi in 1853, cá pe angeru de scapare, si vreu resturnarea republicei in monarchia, pe candu republicanii au luat arm'a in mana spre a'si apara republic'a.

Totu monitoriulu reportéza, cumca in Rom'a va remanè garnisóna redusa la o singura divisiune compusa din 3 brigade. O brigada din armat'a françesa custá din 2 regimente de linia, din 1 batalionu Chasseurs si o bateria, cu totulu cam la 5—6 mii feciori, deci totu personalulu garnisónei françese abia va fi 20 mii; ear Franciscu alu II. nu vré a esi din Rom'a, oi va suferi dictaminulu sortei, ce va suferi si pap'a.

— Caus'a Italiei incepe a se da pe façia, si din pertractarile parlamentari ease la lumina, ca lucrulu cu deslegarea ei e fórté incalcitu si impededatu de influentie din afara. —

Publicare.

In urm'a conclusulu adunarei generale din 24. Oct./5. Noe. 1861 adunanti'a generala a asociatiunei transilvane, pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, se va tiené pentru anulu acest'a in 16/28. Juliu in Brasiovu.

Aducunduse acést'a la cunoscenti'a publica, si conchiemanduse la aceeasi toti membrii asociatiunei, subscrisulu Presiedinte 'si satisface placutei s'ale detorintie ce i-o impune §-ulu 14, lit. a. din statute.

Diurnalele nóstre romane sunt pofcite a reproduce acést'a publicare.

Sibiiu, 27. Maiu/8. Juniu 1862.

Andrei Barone de Siaguna m. p.
Episcopu si Presiedinte Asociatiunei.

Antonie Vestemianu m. p.
Canonicu si Secretariu sec.

Pentru incordat'a dorintia de sínóde sierbesce intre altele si urmatoriulu

ESTRASU

din protocolulu sinodulu traptualu alu Lapusiului, care s'a tienutu in Suciulu de josu in 17. si 18. Junie 1861 st. n. *)

In urm'a pré'naltulu cerculariu archierescu ddto Gherl'a 6. Aprile 1861, Nro 685, care in origine se alatura (protocolulu) si a cerculariului popescu ddto Baiutiulu 9. Junie 1861, Nro 53, s'au adunatu atatu preotii catu si deputatii mireni alesi de catra comune spre a se consultá despre obiectele, care aru veni propuse in celu mai de aprópe sinodu diecesanu — ce avemu promis.

*) Cá unu actu istoricu, care reclama publicare, ilu insiramu aici fóra nici o observatiune.

A. La 9 1/2 ore s'a deschis adunarea prin o cuventare de catra D. Protopopu Joane Dragomiriu, in carea si-a respiciatu atatu bucuri'a de reinvierea sinodeloru bisericesci constitutionale, catu si temerea de unu resultatu ce aru semená cu celu din a. 1858, — la carea, din partea deputatiloru mireni a respunsu D. Gavriele Manu de Boerfalva promitendu-i spriginire in tendintie salutari in numele clerului si alu poporului traptualu; — dupa acea

1. S'a constituitu sinodulu prin alegerea M. RR. preoti a lui Laurentiu Caba de notariu, si a lui Joane Martonu de actuariu; — a D. Gavriele Manu de vicepresedinte, — si indata adunanti'a sinodala s'a dechiaratu deschisa — in aceasi

2) inainte de tote alte lucrari s'a votatu cu intielegere unanimá multiamita serbatorésca atatu catra Illustritatea S'a Episcopulu dela Gherl'a, catu si catra Escelenti'a S'a Mitropolitulu Alesandru St. Siulutiu dela Blasiu pentru ingrijirea cea parintésca despre binele si fericirea clerului si a natiunei, candu présantiele sale pe temeulu inaltei diplome imp. de 20. Oct. 1860, s'au determinatu a reinvié sinodele diecesane, de ora-ce aceste singure potu garantá fericirea si prosperarea clerului, stérgerea innoirilor absolutistice introduse spre periclitarea culturai nóstre nationale si religióse.

Acestu votu de multiamita s'a produsu cu unu entusiasmu raru mai osebitu din partea deputatiloru mireni, iertandulise si loru dupa pras'a stravechia a luá parte altiva la edificarea binelui comunu alu clerului si inaintarea perfeptiunei religiosomorale in intréga natiunea romana, dela care erau eschisi din timpurile unirei cu brseric'a Romei pana in este mai din urma sub decursulu a. 161 de ani — cu puçina esceptiune.

3) s'au conscrisu deputatii si reprezentantii comunelor, D. G. Manu si Joane Budu dela Boiereni si-au predatu credintionatele, si la propunerea Domn. Manu s'a decisu, ca pe viitoru ablegatii comunelor dupa pracs'a vechia si pentru susutienerea rondului bunu totudeaun'a se se provéda cu credintionale Cetinduse numele deputatiloru si verificanduse alegerile, consemnatiunea acelora-si s'a trecut la protocol.

4) S'a cetitu cerculariulu esit dela officiu ppscscu alu traptului Nro 53, precumu si celu dela prémaritulu ordinariatu diecesanu de sub Nru 685:

5) La punctulu 2 c si d sinodulu se afla multiamitu cu convocarea numai a unui preotu si a doi mireni din partea traptului la sinodulu diecesanu, inse acest'a numai pentru crutiarea speselor, — de óre-ce dupa pras'a cea vechia a bisericei nóstre, numerulu acesta corespunde numai pentru sinodulu mitropolitanu; — éra la celu diecesanu aru fi se se tramita lenga protopopu cate doi preoti si cate trei mireni, care prasa doresce sinodulu a se observá pe viitoriu!

6) Incatu pentru spesele deputatiloru traptuali s'a decisu cá anticipative fiacarea comuna bisericesca se depuna la man'a D. protopopu séu a vice-presedintelui G. Manu din camet'a obligatiuniloru nationale cate 1 fl. v. a. dela 200 suflete — éra in fine dandusi deputatii socotéla despre spesele drumului, decumva anticiparea data nu aru suplini ori copei spesele, si succesive totu din camet'a imprumutului nationale, — séu care comune n'au obligatiuni de acele, prin alta cale si din alte isvore se administreze sum'a, care va cadé pe fiacare.

O s e r b a r e. De órece inse obligatiunile imprumutului nationale sunt o proprietate comuna cu a fratiloru de legea gr.-reseriténa, dreptu-acea dandulise respectiviloru DD. protopopi unu estrasu despre decisiunea acést'a, L o r anca se li se dee totu in modulu prescrisu sum'a ce li s'aru cadé, candu ar avé lipsa de asemenea espense.

7) Se alésara din partea mireniloru pentru deputati la sinodulu diecesanu prin aclamatiune DD. Gavriele Manu si Joane Busitie, docentele primariu din Lapusiulu ung. — La propunerea D. Manu inse deputatii alesi remásara numai de substituti, anumitu: D. G. Manu pentru Simeone Barnuti, profesore in Jasi — éra D. J. Busitie pentru D. Georgiu Baritiu, a caroru alegere decursa asemenea prin aclamatiune cu un entusiasmu mare; — din partea preotiloru asisiderea fú aclamatu de deputatu lenga protopopu m. r. Laurentiu Caba, notariulu.

I n s e m n a r e. a) Cu ast'a ocaziune se redica o dechiaratiune seriósa, cu spresiune de profunda dorere dreptu — ca DD. Simeone Barnuti e coactu de atatu timpu a petrece — éra Simeone Mihali, profesore Blasianu numai asta tómná a trece afara din gremiulu clerului, in care au crescutu, si ca-

rui au servitu cá profesori cu progresu neprecalulatu de antecesorii loru spre admirarea strainiloru si nespusa perfeptiunarea tenerimei — deodata si glori'a natiunei romane?! la carea resuná echo solenu:

Cumca, de si ambii Simeoni afara de altii renumiti ardeleni, reversa lumin'a sciintieloru prin vecinele Principate romane. totusi in acestu traptu popescu sunt priviti si respectati cá „medulari ai clerului archi-diecesanu“ anumitu D. S. Barnuti alu diecesei Gherlene, si ca, cá atari potu fi alesi la ori ce postu ierarchicu, pentru acea dorescu a se motivá revocarea amendoiloru in sinodulu atatu istu diecesanu catu si in celu Mitropolitanu. si asiediarea loru in posturi cuvenite. —

I n s e m n a r e. v) fiindu vorba de alegere la posturi ierarchice, veni pe tapetu intrebarea despre alegerea de Episcopu, la carea s'a conchisu cu voturi unanime: cumca dreptulu de alegerea Episcopiloru prin cleru, cá unulu din cele mai insemnate drepturi ale clerului gr.-unitu, voimu, si suntemu resoluti a ni-lu pastrá cu ori ce pretiu, estindindu-lu pana la celu din urma functionariu bisericescu. — (Va urm'a.)

INSCIINTIARE.

Cetatianulu Georgiu Oláh, ospatariulu s'a mutatu cu locuinti'a din ospatari'a fiscala de sub Nru 63, cornulu stradei Clusiului, cu dóue numere mai in diosu catra piaçi'a sub Nru 60 vis-à-vis cu oltariulu bisericei r.-cath. in otelulu D. Moné „la calulu albu“, provediutu cu acomodatiatele cerute, ce se face cunoscutu onor. publicu romanu, carui'a i cere gratiós'a partinire de pana acumu.

CONCURSU

pentru locu de profesura la gimnasiulu romanu ortodocsu din Brasiovu.

Efori'a scóleloru romane din Brasiovu, luandu in consideratiune pedeoparte, cercustarea ca pentru romanii de legea ortodocsa nu esista in tóta Austri'a nici unu gimnasiu superiore, in care limb'a institutiuni se fia cea materna; éra pedealt'a grautatile cu care au a se luptá studentii nostri in depunerea esamenelor de maturitate pe la gimnasiale cu limb'a esplicativa neromanésca, care grautati provinu nunumai din natur'a lucrului, ci pe a locurea acelea li se asternu in cale adeseori si de ur'a nationale, de care multi nu se potu infrená nici pre catedre chiaru, ce sunt dechiarate de publice — in speranti'a ca subventiunea, de cisa de Majestatea Sa imperatulu pentru gimnasiulu nostru, se va realisá in timpul celu mai de aprópe, se a determinatu a infintiá pe lunga gimnasiulu inferiore si celu superiore.

Dreptu aceea, voindu a adaoge la cele patru clasi inferiore ce esistu deja, pe totu anulu pana la completare succesivu cate o clasa, si a incepe cu a V-ea dela inceputulu anului scolasticu fitoriu 1862/3 deschide cu acést'a concursu pentru a septea profesura cu salariu anuale de 700 v. a.

Dela concurente se cere, cá se produca:

1) Atestatu de botezu, ca e romanu de legea or. ortodocsa si cetatianu austriacu;

2) Documente, ca seu a absolvatu gimnasiulu si cursulu filosoficu in vero academia dupre sistem'a veche, seu a finitu studiale media si cursulu filosoficu dupre sistem'a cea noua.

Se intielege ca se va preferi celuce se va documentá, ca a depusu si esamenulu prescrisu pentru aspirantii la profesur'a gimnasiale, fia din categori'a sciintieloru limbistico-istorice, fia din cea a sciintieloru matematico-naturali.

3) Atestatu de purtare din partea autoritatiloru politice.

Tóte acestea se le tramita la subscris'a directiune celu multu pana la 15. Augustu 1862 s- n. spre a se puté substerne la timpu eforiei si autoritatiloru scolastice superiori.

Subscris'a directiune gimnasiale se folosesce de ocaziune, cá se dechiare, spre indreptarea concurentiloru si a studentiloru, ca, convinsa prin esperienti'a de doispredece ani despre eficacitatea organizatiuni gimnasiului, basata pre principiale prescrise in „Entwurf der Organisation etc. in Oesterreich“ din 1849, se va tiené, incatu va depende dela densa, si in fitoriu de acést'a sistema in totu ce privesce la numerulu obiectelor obligate de invatiatura, la impartirea materialului dupre clasi, la numerulu óreloru etc. si va completá numai ceea ce se simtiá cá defectu in respectulu istoriei speciala a patriei, si va adaoge si magiar'a cá a treia limba viva.

Brasiovu, 1. Juniu 1862.

Directiunea gimnasiului romanu ortod.

2—3

G. S. Munteanu.

Din caus'a serbatoriloru si a festinului reuniunei de cantareti germani — nelucranduse in tipografia — nu potú esi Gazeta pana adi. — Red.